

Skogsstyrelsen

Ulriksdal 23 december 2016

Världsnaturfonden WWFs remissvar ”Förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd till 29 § skyddsåtgärder, i skogsvårdslagen”

Övergripande synpunkt

WWF anser att Skogsstyrelsen borde ha remiterat de utvecklade förslag på ändringar som Skogsstyrelsens arbetsgrupp utvecklat och presenterat i sin helhet för att få en allsidig belysning från remissinstanserna

Synpunkter på remissförslaget

WWF tillstyrker förslaget att ta bort de särskilda bekämpningsområdena i Götaland ur föreskrifterna.

Vi ser det också som viktigt att Skogsstyrelsen redan under kommande år omprövar behovet av bekämpningsområdet i södra Norrland.

Synpunkter på avsaknaden av flera förslag i remissförslaget och Skogsstyrelsens hantering av frågan

Världsnaturfonden WWF förvånas över att det utskickade remissförslaget inte innehåller merparten av förändringsförslag i föreskrifter och allmänna råd som en arbetsgrupp inom Skogsstyrelsen tagit fram (bifogat detta remissvar). Vi konstaterar att dessa förslag inte ens omnämns i remissförslaget.

WWF och andra aktörer blev i oktober informerade om förslaget när det presenterades i det nationella sektorsrådet och informerades då om att förslaget i sin helhet skulle remissbehandlas under november.

Vid nästankommande sektorsrådsmöte i början av december gavs bara följande mycket kortfattade information

Det förslag som Skogsstyrelsen nu remitterar innebär väsentligt mindre förändringar än ursprungligen. Flera företrädare för skogsbruket i Centrala Skogsskyddskommittén menade att det tidigare förslaget kunde bli alltför liberalt och därmed skicka en signal till skogsägarna att skaderiskerna inte är så stora. Skogsstyrelsen har lyssnat på kritiken och går nu vidare med delar av det ursprungliga förslaget

Vi ser det som anmärkningsvärt att Skogsstyrelsen mycket sent i processen kraftigt har ändrat i ett färdigt förslag baserat på enskilda aktörers agerande och synpunkter. Skogsstyrelsen borde enligt WWF ha skickat det färdiga förslaget i sin helhet på remiss för att få en mer allsidig belysning, innan man tog ställning till förändringsförslag av föreskrifter och allmänna råd i sin helhet.

WWF konstaterar att nuvarande regelverk är mycket gammalt och i sina huvuddrag tillkom för snart 40 år sedan. Vi bedömer att regelverket inte är anpassat till dagens skogspolitik och miljömål, där naturhänsyn förväntas som en naturlig del i skogsbruket. Regelverket sänder idag delvis helt andra signaler än vad miljömål och etablerade rekommendationer för god miljöhänsyn förmedlar, då det t ex krävs en formell dispens för att lämna färskt barrvirke i form av tidigare lämnat naturhänsyn, nyckelbiotoper och andra områden avsatta för naturhänsyn.

Vidare är kunskapsläget i dag ett annat vilket rimligtvis talar för en mer genomgripande översyn av föreskrifter och allmänna råd till 29 §, vilket skulle kunna bidra till uppfyllandet av skogs- och miljöpolitikens miljömål samt förenkling av regelverket som sådant. Vi konstaterar att motsvarande regelverk i Finland tillåter betydligt högre nivåer av rått barrvirke – 4 gånger mer!

Flera av arbetsgruppens förslag som, nu tagits bort (se bilaga) är välmotiverade och klart önskevärda att gå vidare med omgående. Detta gäller speciellt förslaget att helt undanta tall från det generella regelverket samt undanta nyckelbiotoper från det generella kravet. Vidare förslås att dagens dispensförfarande för att få lämna färskt barrvirke i form av tidigare lämnad hänsyn och annan naturhänsyn med mera ersätts av ett enklare anmälningsförfarande.

WWF stödjer dessa förslag men skulle vilja efterlysa ännu tydligare och generella undantag för all lämnad naturhänsyn och alla områden som avsatts som naturhänsyn inklusive dokumenterade frivilliga avsättningar.

WWF uppmantar Skogsstyrelsen att redan nu fortsätta arbetet med översyn av föreskrifter och allmänna råd till 29 § baserat på det redan utvecklade förslagen från den interna arbetsgruppen..

Synpunkter på remissperiodens längd

WWF erhöll remissen den 5 december (sen eftermiddag) och 23 december angavs som det sista datumet då synpunkter skall ha inkommit till Skogsstyrelsen. WWF konstaterar att detta är en mycket kort period att lämna synpunkter. Vi förutsätter att Skogsstyrelsen i framtiden tillämpar längre remissperioder för remisser av denna karaktär.

För Världsnaturfonden WWF

Per Larsson
Senior rådgivare

Peter Westman
Naturvårdschef

Bilaga: Rapport "Översyn av föreskrifterna till 29 § skogsvårdslagen" – Underlag/rapport till möte i Skogsstyrelsens nationella sektorsråd

Regionledning Syd
Hasse Bengtsson
hasse.bengtsson@skogsstyrelsen.se
Tfn 0470-726116

Rapport "Översyn av föreskrifterna till 29 § skogsvårdslagen"

Skogsvårdslagen 29 §, skyddsåtgärder

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om bekämpning av insektshärjning i skog och om upparbetning av skadad skog, utforsling eller lagring av virke och andra åtgärder som behövs för att motverka uppkomsten av yngelhärdar.

Skogsmarkens ägare är ansvarig för att sådana åtgärder utförs. För förebyggande åtgärder i samband med avverkning och lagring av virke är också annan som har rätt att förfoga över skog eller virke ansvarig.

Lag (1993:553)

Innehåll

1	Bakomliggande motiv.....	53
2	Mål.....	53
3	Leveranser.....	64
4	Förslag	64
	4.1 Bestämmelser om bekämpningsområde	64
	4.2 Bestämmelser om tall.....	75
	4.3 Generella undantag	87
	4.4 Enkel urkopplingsmöjlighet.....	98
	4.5 Övrigt.....	109
5	Kommunikationsplan.....	1312
6	Förankring.....	1413
7	Remissinstanser	1413
8	Tidsplan	15
9	Projektgrupp.....	1615

1 Bakomliggande motiv

Vid utvärdering av stormarbetet efter stormarna Hilde och Ivar har framförts synpunkter på hur svårt det är att rätta sig efter föreskrifterna till 29 § skogsvårdslagen när omfattande skador på skog uppstått efter storm. En översyn av föreskrifterna till 29 § skogsvårdslagen efterfrågas därför med syfte att tillskapa föreskrifter som även kan tillämpas i speciella situationer.

Nuvarande föreskrifter har upplevts som både otydliga och motsägelsefulla. Som exempel kan nämnas bestämmelserna för bekämpningsområde, med kraftiga restriktioner mot att lämna kvar virke, samtidigt som undantag från bestämmelserna har medgivits i stor skala.

Föreskrifterna uppfattas inte som ändamålsenliga eftersom de inte är utformade så att gran är högre prioriterad än tall vid upparbetningen av den skadade skogen. Föreskrifterna styr därför inte upparbetningen tillräckligt mot en effektiv upparbetning av gran.

Hantering av undantag har upplevts som en stor administrativ börda både för företagen och myndigheten. För att undvika detta framöver behöver föreskrifterna utformas så att denna börda minskar. De alternativ som nämnts vid utvärderingarna är att undanta vissa områden från dem. Exempel på dessa är registrerade nyckelbiotoper, vid avverkning lämnad miljöhänsyn och frivilliga avsättningar. Att undanta tall från föreskrifterna har också förts fram och är ett förslag där för- och nackdelarna med det behöver vägas mot varandra. En enkel "urkopplingsmöjlighet" av föreskrifterna har också efterfrågats för att minska den administrativa bördan.

2 Mål

Effektmål

Ändamålsenliga föreskrifter om upparbetning av skadad skog, utforsling eller lagring av virke, som är hanterbara och verkningsfulla efter omfattande skador på skog. Föreskriftsändringen ska leda till att den administrativa bördan med hantering av ansökan om undantag ska minska och hanteringen förenklas.

Projektmål

Föreskrifter om bekämpningsåtgärder behöver så långt som möjligt ersättas av generella bestämmelser. Vidare bör föreskrifterna ange fler situationer när ett generellt undantag från bestämmelserna ska råda. Föreskrifterna ska styra mot att åtgärder i första hand ska sättas in för att motverka angrepp eller bekämpa granbarkborre.

3 Leveranser

Projektet ska leverera förslag till reviderade föreskrifter, som är färdiga för extern remiss.

Förslaget ska bl.a. ha utrett:

- Om bestämmelserna om bekämpningsområden behöver finnas kvar i föreskrifterna eller om de kan ersättas av generella regler.
- Om tallen bör tas bort från föreskrifterna för att tydligare kunna styra föreskrifterna mot upparbetning av gran.
- Om vissa områden såsom registrerade nyckelbiotoper bör ges ett generellt undantag i bestämmelserna, bl.a. för att minska den administrativa bördan för både företag och myndighet, som uppstår när undantag från föreskrifterna ska sökas.
- Om en enkel ”urkopplingsmöjlighet” av föreskrifterna är möjlig efter t.ex. en storm

Redovisningen av förslag till föreskrifter ska även innehålla konsekvensbeskrivningar av att göra (eller inte göra) de åtgärder som föreslås.

Översynen ska ske enligt ordinarie rutiner för översyn av föreskrifter till skogsvårdslagen.

Redovisningen ska även beskriva hur intern förankring skett och hur extern remiss bör göras. Avvikande meningar ska redovisas.

4 Förslag

4.1 Bestämmelser om bekämpningsområde

Bestämmelserna om bekämpning av granbarkborre i vissa områden (föreskrifterna 6:15–6:21) föreslås upphävas för områden i Götaland. För övriga områden i Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län föreslås att föreskrifterna kvarstår oförändrade.

I framtiden bör övervägas om inte andra medel än skärpta föreskrifter bättre leder till önskat resultat. Genom att styra resurser till ett utpekad område kan myndigheten genom koncentrerad rådgivning och information skapa en förhöjd medvetenhet om behovet av intensiva skogskyddsåtgärder.

Motiv

Insektshärjning i det södra bekämpningsområdet eller risken för sådan bedöms inte längre kräva särskilda bekämpningsåtgärder. I det nordliga sammanhängande bekämpningsområdet behöver även under 2016 och troligen 2017 vidtas särskilda bekämpningsåtgärder då risken för omfattande insektsangrepp fortfarande bedöms vara stor.

Enligt 2015 års skogsskaderapporter är skadorna till följd av granbarkborre inom det sydliga bekämpningsområdet begränsade eller av ringa omfattning. Det noteras angrepp endast på enstaka träd eller mindre trädgrupper. I det nordliga sammanhängande området är skadorna dock mer omfattande och det förmodas att populationen av granbarkborre har fördubblats under 2015.

Föreskrifterna om bekämpning av granbarkborre i vissa områden har inte lett till fler eller andra tillsynsinsatser från Skogsstyrelsens sida än vad som skulle skett med ordinarie föreskrifter. De har däremot haft ett tydligt signalvärde vilket har utnyttjats i rådgivning och information för att öka medvetenheten om vikten av åtgärder. Föreskrifterna har därigenom fått en normgivande effekt.

För framtiden bör övervägas andra sätt än att i föreskrifter införa särskilda bekämpningsområden för att åstadkomma en tydlig signal om vikten av bekämpningsåtgärder. En koncentrerad rådgivnings- och informationsinsats kan ge samma signalvärde.

Konsekvenser

Eftersom insektshärjning av granbarkborre eller risk för sådan inte längre är överhängande i södra Sverige är borttagandet av de särskilda bestämmelserna en logisk följd. Om bekämpningsområdet får vara kvar oförändrat blir det svårare att motivera skogsägarna att göra särskilda bekämpningsinsatser den dag det verkligen behövs.

I det norra sammanhängande området krävs fortsatta insatser för att bekämpa granbarkborren. Om föreskrifterna om bekämpningsområde togs bort skickas fel signaler vilket kan medföra att skadorna av granbarkborre blir avsevärt större än vad som annars skulle vara fallet.

4.2 Bestämmelser om tall

Alternativ 1. Ta bort tall ur föreskrifterna.

Alternativ ett förordas av projektgruppen.

Ta bort tall helt ur föreskrifterna. Skogsskyddsbestämmelserna skulle därmed endast gälla för gran.

Motiv

Detta alternativ ger full frihet att prioritera upparbetning av gran före tall.

Efter de senaste årens stormar har inga omfattande skador av mörghorre kunnat konstateras.

Konsekvenser

Det administrativa arbetet med ansökan och beslut om undantag för att lämna kvar tall försvinner. Ingen ändring av föreskrifterna efter större stormar behövs.

Bestämmelserna kan tas till intäkt för att lämna kvar skadad tall även när en upparbetning är möjlig. På sikt kan det leda till generellt ökade skador av mörghorre främst i form av tillväxtförluster.

Alternativ 2. Oförändrade regler.

Bibehåll dagens föreskrifter om högst 5 m³sk rått barrvirke inom ett hektar.

Motiv

Det finns inga nya forskningsrön som ger underlag för annan bedömning än den som gjordes när de nuvarande föreskrifterna infördes.

Den nuvarande gränsen på 5 m³sk för barrvirke har dock inget tydligt stöd i forskningsunderlag. I Finland där man har likartad skog som i Sverige har man en gräns på 20 m³sk, men inte heller där är volymgränserna satta utifrån entydigt forskningsunderlag.

Konsekvenser

Fortfarande svårt att med stöd av föreskrifterna styra mot prioritering av gran före tall. Vid ansökan om undantag för att upparbeta gran före tall kvarstår en administration i varje enskilt ärende. Vid större stormar krävs sannolikt en ändring av gällande föreskrifter.

Skador på tall orsakade av mörghorre förblir troligen fortsatt låga eftersom kravet på upparbetning kvarstår oförändrat.

Alternativ 3. Höjd gräns till 10 m³sk för tall med skorpbark.

Gränsen för mängden skadat tallvirke som får lämnas kvar föreslås höjas till 10 m³sk inom ett hektar. Gränsen för mängden skadat granvirke föreslås sättas till 5 m³sk inom ett hektar. Benämningen barrvirke tas därigenom bort och volymgränserna gäller i stället för tall och gran var för sig.

Motiv

Genom att mängden skadat tallvirke som får lämnas kvar föreslås vara det dubbla jämfört med gran skapas ett signalvärde om att det är viktigare att omhänderta skadat granvirke än skadat tallvirke vid upparbetning.

I nuvarande föreskrifter används begreppet barrvirke, vilket inbegriper både tall och gran. För att undvika insektsjärningar är det dock volymen av det enskilda trädslaget som har betydelse och sällan den sammanlagda volymen av både tall och gran. Genom att särskilja tall och gran i föreskrifterna styrs upparbetning till viss del mot gran, samtidigt som en ökad tydlighet i föreskrifterna skapas.

Den tidigare gränsen på 5 m³sk sammantaget för tall och gran har inte varit realistisk vid utövandet av tillsyn. Vid större stormar finns inte möjlighet att prioritera tillsynsinsatser för annat än betydligt större volymer.

Konsekvenser

Det finns en risk att föreskrifterna inte uppfattas som ändamålsenliga eftersom både gran och tall finns med, trots att Skogsstyrelsen vid några tillfällen uppmanat skogsägare att ansöka om undantag för att lämna kvar skadad tall i skogen till förmån för upparbetning av gran. Genom olika volymgränser för gran respektive tall ges en tydlig inriktning om att upparbetning av gran är högre prioriterad än tall. De olika volymgränserna skulle i sig kunna uppfattas som en otydlighet.

När behov finns kring att koncentrera avverkningsresurser till gran mer än vad föreskrifterna tillåter krävs undantag från bestämmelserna för att lämna mer än 10 m³sk skadad tall efter utsatt datum i varje enskilt fall. Detta leder till en del administrativt arbete. Vid större stormar krävs sannolikt en ändring av gällande föreskrifter.

4.3 Generella undantag

I föreskriften om generella undantag (föreskrift 6:2) föreslås att som en femte punkt införa generellt undantag för skog inom område som har mycket stor betydelse för flora och fauna (motsvarar nyckelbiotoper) och där flora och fauna samtidigt gynnas av döda barrträd.

Motiv

Även för skog inom område som har mycket stor betydelse för flora och fauna gäller kravet att antingen göra den volym rått barrvirke som överstiger 5 m³sk inom ett hektar (resp. 3 m³sk gran inom ett hektar inom nuvarande bekämpningsområden) otjänligt som yngelmateriel för skadliga insekter eller att transportera virket till virkesterminal eller skogsindustri. Åtgärder i områden som har mycket stor betydelse för flora och fauna ska enligt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SKSFS 2013:3 om anmälningskyldighet för samråd enligt 12 kap. 6 miljöbalken avseende skogsbruksåtgärder anmälas.

Skogsstyrelsens policy framgår av Rutin – Arbete med nyckelbiotoper 82/2011. I rutinen s 6-7 står:

”Skogsstyrelsen ska inom de resursramar och med de medel som finns tillgängliga verka för att natur- och kulturvärden i nyckelbiotoper bevaras och utvecklas. Skogsstyrelsen ska inte medverka till skadliga ingrepp i nyckelbiotoper, vare sig vid planering eller i praktiskt genomförande. Avsteg från denna linje är endast möjliga i undantagsfall då det är uppenbart att

Skogsstyrelsens medverkan i en problemlösning kan förhindra att nyckelbiotoper till väsentliga delar blir avverkade eller på annat sätt negativt påverkade”.

Av rutinen framgår också att utgångspunkten vid rådgivning är att nyckelbiotoper och deras naturvärden ska bevaras och förstärkas samt att Skogsstyrelsen ska verka för att åtgärder som skadar naturvärden i nyckelbiotoper undviks.

Vid samråd som genomförts har Skogsstyrelsen ofta beslutat om undantag från kravet att ta ut barrvirke. Men det har varit nödvändigt att markägaren varit positiv till att lämna kvar de stormfällda träden för att Skogsstyrelsen ska ha fattat ett beslut om undantag. Notera också att det generella undantaget endast föreslås gälla för de områden som gynnas av döda barrträd.

Projektgruppens bedömning är att Skogsstyrelsens tillsyn och handläggning av ärenden om insektsfarligt barrvirke i områden som har mycket stor betydelse för flora och fauna skulle underlättas om föreskrifterna om åtgärder mot skadliga insekter inte gällde för dessa.

Dessa områden innehar de allra högsta naturvärdena på produktiva skogsmarken. Områdena bör därför inte hanteras som produktionsskog och den skadad skog som finns i dem bör istället ses ur ett naturvårdsperspektiv.

I den mån områden med mycket stor betydelse för flora och fauna är inventerade och registrerade i förväg är de också avgränsade geografiskt. För registrerade områden är det därmed enkelt att avgöra om föreskrifterna gäller eller inte. För oregistrerade områden är det oftast svårare att avgöra om de faller inom ramen för ett generellt undantag. Det är dock samma svårighet som redan gäller för kravet på samråd enligt miljöbalken.

Konsekvenser

Projektgruppen bedömer att ett generellt undantag från kraven i föreskrifterna för områden som har mycket stor betydelse för flora och fauna och samtidigt gynnas av död barrved får små konsekvenser för de åtgärder som krävs för att förebygga uppkomst av yngelhärdar även efter stormar med omfattande skador på skog.

De arealer och de volymer det kan handla om, även vid omfattande stormfällningar, är i relation till de volymer som samtidigt skadas i ren produktionsskog mycket liten sett över större områden. I ett lokalt perspektiv kan dock massförökning av skadeinsekter orsakade av kvarlämnat barrvirke i områden med mycket stor betydelse för flora och fauna få stora konsekvenser för enskilda markägare.

Genom att ta bort kravet på upparbetning av barrvirke i områden med mycket stor betydelse för flora och fauna efter skogsskador så kan inte längre avverkning av sådana områden legitimeras med krav i lagen.

4.4 Enkel urkopplingsmöjlighet

Projektgruppen har inte funnit att det är möjligt att skapa en enkel urkopplingsmöjlighet till exempel vid en storm.

Motiv

Skogsstyrelsen har rätt att meddela föreskrifter om bekämpningsåtgärder och förebyggande åtgärder. Skogsstyrelsen har också rätt att i föreskrifterna införa undantag från de föreskrifter som man själv beslutat om. Beslut om föreskrifter tas av styrelsen och kan inte delegeras.

Skogsstyrelsen får medge undantag om det finns särskilda skäl (föreskrift 6:9). Det sker i så fall genom förvaltningsbeslut. Förvaltningsbeslut fattas av generaldirektör eller annan som fått rätten till sig delegerad. Ett sådant beslut ska dock riktas till en eller ett fåtal namngivna personer. Det kan inte vara av generell karaktär eller riktas till en obestämd krets.

En enkel urkopplingsmöjlighet som har en generell karaktär och som riktas till icke namngivna personer måste således regleras i föreskrift. En föreskrift måste vara tydlig och förutsägbar. Det ska vara möjligt att tolka bestämmelserna i förväg.

Svårigheten består i att i förväg kunna definiera de situationer där en insektshärjning av större omfattning har uppkommit eller när det är fara för en sådan och då det samtidigt finns behov av generellt undantag från delar av föreskrifterna. Svårigheten består också av att i förväg veta vilka delar av reglerna som bör undantas.

Efter stormen Gudrun 2005 fanns ingen möjlighet att klara kraven på skogsskydd varför föreskrifterna helt togs bort under 2006. Efter stormarna Helge och Ivar fanns det ett behov av att prioritera uppbyggnaden av gran på tallens bekostnad. Efter stormen Gorm fanns inget behov av att ändra skogsskydds föreskrifterna då skogsbruket hade resurser nog för att klara uppbyggnaden av såväl gran som tall i tid.

Konsekvenser

Skogsstyrelsen har möjlighet att ändra i föreskrifterna om behov finns. Det är dock en mer tidskrävande process än den tänkta enkla urkopplingsmöjligheten. Sedan finns även fortsättningsvis möjligheten för markägaren att söka om undantag från kravet att omhänderta skadad skog. Om Skogsstyrelsen bedömer att det behovet är stort är det viktigt att Skogsstyrelsen arbetar tydligt med information kring hur detta ska ske. På så sätt kan kvalitén på ansökningar om undantag som kommer in höjas och det administrativa arbetet underlättas något.

4.5 Övrigt

Anmälan om utebliven uppbyggnad av skadad skog

Projektgruppen föreslår att Skogsstyrelsen efter ytterligare utredningsarbete hemställer hos regeringen om ett bemyndigande för att i föreskrifter kunna införa en möjlighet till anmälan om utebliven uppbyggnad av skadad skog.

Projektgruppen har diskuterat möjligheten att ersätta ansökan om undantag med en anmälningsplikt när man avser att lämna kvar skadad skog i sådana objekt som inte generellt undantas från föreskrifterna. En liknande anmälningsplikt finns för avverkningsformer som inte uppfyller de villkor för avverkning som står i 10 § 1 st. Undantagen är sedan reglerade i 3 kap 2 § a-d (SKSFS 2011:7).

I den finska författningen återfinns också denna konstruktion. I den finska lagen om bekämpning av skogsskador 1087/2013 befrias mark- eller virkesägaren från skyldigheten att bekämpa skogsskador om fullgörandet av dem inte är möjligt på grund av ett oöverstigligt hinder. Mark- eller virkesägaren har inte heller någon skyldighet om särskilt exceptionella förhållanden hindrar drivningen och transporten. Markägaren har inte heller någon skyldighet att bekämpa skogsskador om det är ekonomiskt oskäligt att vidta alternativa åtgärder eller borttransportera skadade träd.

Den finska lagstiftningen medger däremot inte någon möjlighet att besluta om undantag i särskilda fall.

Projektgruppen bedömer att anmälan om utebliven uppbyggnad skulle kunna ersätta en ansökan om undantag i de fall då en ansökan i de allra flesta fall ändå hade medgivits. Nedanstående exempel är situationer som skulle kunna vara aktuella för anmälan.

- Otillgängligt belägen skadad skog. Detta förhållande skulle kunna gälla för skog som är kräver uttransport på frusen mark, isväg eller områden som saknar bärigt skogsbilvägnät.

T.ex. för öar och myrholmar med mycket höga kostnader för upparbetning och uttransport i förhållande till virkesvärdet.

- Tidigare lämnad hänsyn.
- Brist på resurser för upparbetning och transport.
- Utrymmesbrist på terminal eller skogsindustri.
- I eller i anslutning till Natura 2000-områden.
- I reservat inom vilka föreskrifterna tillåter skogsbruk, områden där överenskommelse om intrångsersättning finns men där reservatsbeslut ännu inte fattats och områden som är inköpta för att bli reservat men där reservatsbeslut ännu inte fattats. Vad som tidigare angetts om områden med mycket höga värden för flora och fauna kan ofta vara lämpligt som utgångspunkt vid bedömningen av vilka åtgärder som ska och får utföras och vilka råd som ska ges.

Motiv

Att i vissa utpekade situationer ersätta ansökan och beslut om undantag med en anmälningsskyldighet är en regelförenkling. Den enskilde har med anmälan fullgjort sin skyldighet och behöver inte invänta ett beslut från myndigheten. Skogsstyrelsen behöver inte heller hantera eller prestera ett beslut för varje ansökan vilket leder till en besparing.

Skogsstyrelsens insatser kan koncentreras till sådana anmälda objekt där det råder tveksamhet om det lämpliga i att avstå från upparbetningen.

Föreskriften 6:9 angående undantag från föreskrifterna kan därmed tas bort.

Konsekvenser

Förslaget leder till en förenklad och billigare hantering än ansökan om undantag. Risk finns dock för att även annat virke än det som är giltigt anmäls. I de fallen bör anmälan betraktas som ogiltig.

Inget allmänt råd om täckning av vältor med papper

Rådet om att vältor kan täckas med papper tas bort.

Allmänna råd till föreskriften 6:13 angående lagring av stamvirke, tredje punktsatsen avseende täckning av vältor. Ordet papper föreslås tas bort.

Nuvarande lydelse.

De tre översta lagren i en välta med rått barrvirke av gran täcks med överdrag eller en välta med rått barrvirke av tall täcks helt. Täckningen bör göras före de skadliga insekternas svärmning för att nå önskad effekt. Täckning kan ske med papper eller med sortiment som inte är tjänligt som yngelmaterial för de skadliga insekterna.

Föreslagen lydelse av sista meningen

Täckning kan ske med sortiment som inte är tjänligt som yngelmaterial för de skadliga insekterna.

Motiv

Erfarenheten av de ca 3-4 m breda remsor av papper som används i praktiken är att papper avskärmar regnvatten och därmed gör vedsortimentet under pappret torrare och kanske också varmare. Däremot tycks inte pappret hindra barkborrar att yngla av sig i virket i någon större utsträckning. Möjligen kan det bli något glesare mellan gångsystemen mitt under pappersbanan, men när gångsystemen anläggs glesare minskar konkurrensen mellan larverna och därmed överlever en större andel av dem. Nettoeffekten blir då att papperstäckningen i bästa fall inte påverkar produktionen av barkborrar alls. I sämsta fall gynnas produktionen av barkborrar.

Om pappret läggs på efter svärmningen gynnas som regel produktionen av barkborrar, särskilt under regniga somrar eftersom barksustratet då blir torrare och varmare. När barkborrarna kläcks söker de sig ut mot ljuset, så de hittar alltid ut oavsett om virket är täckt eller inte. I de fall som pappret ligger tätt an mot barken borrar sig barkborrarna lätt ut genom pappret.

Papperstäckning är bra för att förbättra bränslevärdet på det täckta skogsbränslet, men som skyddsåtgärd mot barkborrar, eller som skyddsåtgärd för att förhindra äggläggning av rödlistade vedinsekter, är papperstäckning i bästa fall verkningslös.

Konsekvens

Bättre anpassning av de allmänna råden till verkningsfulla åtgärder.

5 Kommunikationsplan

Vad handlar det om?

- De föreslagna ändringarna innebär att ett av de två befintliga bekämpningsområdena för granbarkborre avskaffas.
- Det blir fritt att avstå från upparbetning av tall (*vid alternativ 1, annars viss lättnad i upparbetningskravet*).
- Områden av mycket stor betydelse för flora och fauna undantas från kravet på bekämpningsåtgärder.
- Ansökan om undantag från bestämmelserna kan komma att ersättas med ett enkelt anmälningsförfarande. Det kräver dock att Skogsstyrelsen får ett bemyndigande från regeringen att i föreskrifter föra in en sådan regel.
- Ändringarna ger skogsbruket större möjligheter att agera mot massförökning av granbarkborre. Ett enkelt anmälningsförfarande innebär kortare beslutsvägar för skogsbruket och minskad administration för Skogsstyrelsen.
- Med den ökade friheten att prioritera gran före tall vid upparbetning ökar samtidigt skogsbrukets ansvar för att inte mer skadad tall än nödvändigt blir kvar i skogen.

Punkter att kommunicera

1. Ändringen beslutad – och vad den innebär.
2. Det är fortfarande lika viktigt att såväl stormfällt gran- som tallvirke tas ut ur skogen för att förhindra att skadeinsekter kraftigt förökar sig.
3. Skogsstyrelsen kan bättre koncentrera sina insatser genom minskad administration av ansökningar om undantag.

Aktivitetslista för kommunikation – Översyn § 29 SVL

När	Till vem (målgrupp)	Ansvarig	Kanal	Aktivitet
29 sep	Nationella sektorsrådet	Hasse Bengtsson	Muntlig information	Förbered frågor & svar i september – så att det finns inför detta möte
9 nov	Centrala skogsskyddskommittén	Gunnar Isacson	Muntlig information	Förbered frågor & svar i september – så att det finns inför detta möte
Februari 2017	Styrelsen – beslut	Hasse Bengtsson	Muntlig information samt underlag	Uppdaterad frågor & svar samt pressmeddelande ska vara med i underlaget till styrelsen.
Februari 2017	Chefer på skogsavdelningen, regioner och distrikt. Tillsynsspecialister	Hasse Bengtsson Martina	E-post Chefsportalen	Information om att ändringarna i Skogsstyrelsens föreskrifter beslutats.

	på distrikt och specialister på skogsavdelningen.	Tedenborg		
Februari 2017	Alla medarbetare Skogsstyrelsen	Martina Tedenborg	Intranätet	Information om att ändringarna i Skogsstyrelsens föreskrifter beslutats.
Februari 2017	Allmänheten och skogliga sektorn	Hasse Bengtsson Anna F Strömbäck	Externa hemsidan	Information om att ändringarna i Skogsstyrelsens föreskrifter beslutats. Uppdaterad Handbok SvL läggs ut externa hemsidan.
Februari 2017	Skogliga sektorn	Hasse Bengtsson	E-post	Skriftlig information till aktörer i skogliga sektorn enligt sändlista.
Februari 2017	Media	Ulrika Lamberth	Pressmeddelande + nyhet på skogsstyrelsen.se	Pressmeddelande med fokus på att myndighetens möjligheter att agera snabbt ökar + att det fortsatt ä lika viktigt att få ut skadat virke ur skogen.
Februari 2017	Följare på Twitter och eventuellt Facebook	Camilla Kastner	Länk till nyhet på skogsstyrelsen.se	

6 Förankring

Internt.

Rapporten med tillhörande förslag bör efter föredragning för Skogsavdelningens chef skickas ut på intern remiss till Skogsavdelningen och de tre regionerna Nord, Mitt och Syd.

Extern remiss

Rapporten med tillhörande förslag och den formella konsekvensutredningen skickas ut på extern remiss till myndigheter, företag och organisationer.

7 Remissinstanser

För att få en bred genomlysning inom den skogliga sektorn skickas remissen bl.a. till de myndigheter, organisationer och företag som är företrädare i Skogsstyrelsens permanenta mötesforum Nationella sektorsrådet för skogliga frågor, Centrala frö- och plantrådet samt Centrala skogsskyddskommittén. Kopia skickas för kännedom till de personer som företräder nämnda aktörer i råden/kommittén.

Remissen läggs även ut på Skogsstyrelsens hemsida för att alla som vill yttra sig ska ges möjlighet att göra det (www.skogsstyrelsen.se/remisser).

Sändlista:

Bergvik Skog

BillerudKorsnäs Skog
Ekoturismföreningen
Fortifikationsverket
Friluftsförbundet
Generalläkaren
GS-Facket
Havs- och vattenmyndigheten
Holmen Skog
Högskolan Dalarna
Jordbruksverket
Jägareförbundet
Kemikalieinspektionen
LRF Skogsägarna
Länstyrelsen Värmland
Länstyrelsen i Kronoberg län
Länstyrelsen Västernorrland
Mellanskog
Naturskyddsföreningen
Naturvårdsverket
Norra Skogsägarna
Norrskog
Näringslivets regelnämnd
Ramlösa Plantskola
Regelrådet
Riksantikvarieämbetet
Sametinget
SCA Skog
Skogsforsk
Skogsindustrierna
Skogssällskapet
SMF Skogsentreprenörerna
Statens fastighetsverk
Statens geologiska undersökning
Stockholms Universitet
Stora Enso Skog
Sveaskog
Svenska Kyrkan
Svenska Samernas Riksförbund
Sveriges Hembygdsförbund
Sveriges Kommuner och Landsting
Sveriges lantbruksuniversitet
Sydved
Sågverkens riksförbund
Södra Skogsägarna
Världsnaturfonden WWF

8 Tidsplan

Avstämning med Skogsavdelningens chef 17 augusti.
Intern remiss 22 augusti – 2 september.
Föredragning GD 27 oktober
Extern remiss november.
AC-föredragning december.

Beslut i styrelsen februari 2017.
Ikraftträdande mars 2017.

9 Projektgrupp

I framtagandet av rapporten har under 2016 följande personer deltagit.

Johan Agestam, södra Jämtlands distrikt

Andrea Airosto, Tillsynsenheten

Malin Andersson, Tillsynsenheten

Hasse Bengtsson, regionledning Syd

Gunnar Isacsson, Skogsenheten

Emma Johansson, Tillsynsenheten

Bert Krekula, Tillsynsenheten

Åsa Lundberg, Gävleborgs distrikt

Jörgen Ringagård, Tillsynsenheten